

SLOVENSKI NAROD.

Ima vsak dan svečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 10 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrate po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Bodoča večina.

V Ljubljani, 27. decembra.

Odkar so odšli državni poslanci na božične počitnice, razširjajo se raznovrstni glasovi o parlamentarnih namerah grofa Taaffe. Veliki in mali časniki, uplivni in brezpomembni, pripovedujejo v tem obziru različne, časih naravnost nasprotujoče si reči, tako da ni moči ločiti resnice od izmišljotine, zlasti ker je vse skrito v tisto skrivnostno temo, v kateri grof Taaffe najraje opravlja državniške posle, že zato, da mu ne more nihče na prste gledati.

Pri glasovanju o dispozicijskem fondu in o nekaterih drugih rečeh spoznal je grof Taaffe, da so nastale za vlado neznosne parlamentarne razmere. Uzrok tem razmeram so nemški levičarji, ki so začetkom tekočega meseca ušli iz vladnega tabora in brez katerih ni mogoče uzdržati sedanjega sistema. Sedaj stoji grof Taaffe na razpotji. Take parlamentarne večine, kakeršno želé levičarji, ne mara, ker bi s tem sam kopal grob svojemu sistemu, a tudi nekdanje desnice ne mara obnoviti, ker bi moral zanjo za višoko ceno pridobiti Mladotiče in protisemite. Sklenil je torej storiti odločen korak in ustvariti na podlogi določnega programa trdno in zanesljivo parlamentarno večino, s katero bi bilo mogoče izhajati. Prav to tem programu in o tej večini govori in piše se zadnje dni skoro izključno a nihče ne vé povedati nič zanesljivega. Program sestavljen bode bajé iz dveh delov, iz pozitivnega in iz negativnega ter bo določil vsa uprašanja gledé katerih se člani bodoče večine ne morejo porazumeti in glede katerih so jednih mislij. Vse, kar naznanjajo oficijozni listi v tem pogledu, potrjuje mnenje, da bodeta določeni samo dve pozitivni točki: boj zoper državne opravne aspiracije in zoper protisemitsko gibanje, gledé vseh drugih vprašanj pa se bo izrekla vlada za sedanje stanje. Konservativci se bodo morali odpovedati verski šoli, levičarji češkim punktacijam in isto tako se bodo morale tudi vse druge frakcije, namenjene pristopiti

vladni stranki, odreči raznim svojim željam in nadejam. Na ta način misli premeteni naš minister-ski predsednik sestaviti novo vladno stranko, pravo opravilno večino, takšno, kakeršna mu je v mislih že več let. Ko se je otvoril sedanji drž. zbor, izrekla se je vlada v prestolnem nagovoru za opravilno večino in sestavila jo je lahko in brez težav ter ž njo do zadnjega časa še dosti dobro izhajala. Vsem političnim vprašanjem pa vendar ni bilo mogoče ogibati se, že zato ne, ker ni bilo jasnega programa; ker je grof Taaffe zdaj temu zdaj onemu svojih zaveznikov storil kako malo uslugo, razbila se je naposled trozvezna večina ob zavisti posamnih njenih članov. V bodoči večini kani grof Taaffe urediti razmere tako, da nobena stranka ne bo mogla drugi ničesar očitati. V vladnem programu bo jasno povedano, kaj grè komu in česa ne smé tirjati; razmerje mej posamnimi deli bodoče večine bo jasno in nedvoumno in na taki podlagi — upa grof Taaffe, — bo lahko delovati.

V to opravilno večino hoče grof Taaffe vzprejeti tri velike stranke: Poljake, konservativce in levičarje. Ker pa so mej temi nekateri taki elementi, ki nikakor niso voljni ukloniti se vladi in odreči se političnim svojim težnjam, namerava jih grof Taaffe izločiti iz bodoče večine, da koj iz začetka odstrani seme nesporazumljenju. Sodi se, da misli grof Taaffe v prvi vrsti na tiste levičarje, ki silijo na to, da bi njih stranka začela opozicijo, a če ima tudi ta namen, ni verjetni, da bi ga dosegel. Levičarji vedo dobro, da so le dotlej velevažen faktor v parlamentu, dokler so jedini in zložni; zato pa ni računati na to, da se bo grofu Taaffeu posrečilo zdrobiti to stranko.

Na podlagi gori označenega programa začela se bodo te dni pogajanja mej vlado in voditelji posameznih strank in pri tej priliki se bo tudi program končno in določno uredil in formuliral. Levičarski listi, ki niso jedini v tem, kako je soditi to vladno akcijo, pokladajo veliko važnost na to, s kom bo grof Taaffe začel pogajanja, kdo pride prvi, oziroma drugi na vrsto. Že to, da bi se Taaffe prej

porazumel z Jaworskim in s Hohenwartom, kakor s Plenerjem, zmatrajo levičarji za slabo znamenje, kakor jih sploh vse pogajanje na podlagi brezbarvnega programa nič posebno ne veseli, sosebno ker se bojé, da jih misli grof Taaffe speljati na led. Čuje se tudi, da grof Taaffe res nima nič kaj lepih namenov gledé združenih levičarjev, ki mu delajo toliko preglavice; razni listi trdó, da ne misli resno dognati zamotano vprašanje o parlamentarni večini in rešiti politični položaj, ampak da hoče s svojim programom in s pogajanjem le konstatirati, da z levico sploh ni mogoče živeti v mirnih in normalnih odnošajih, da ni moči hoditi ž njo po jedni poti. Odgovornost za to vest prepuščamo seveda tistim listom, ki so jo razširili.

Iz vsega, kar smo povedali, je samo to jasno, da hoče vlada uzdržati sedanji sistem vsaj v poglavitnih točkah ter zanj, če mogoče, pridobiti trdno parlamentarno zaslombo. Mej frakcije, na katere računa grof Taaffe, da pristopijo bodoči, večini, spadajo tudi naši slovenski poslanci in, kakor čujemo, obeča se jim sedanje posestno stanje, ako se odzovejo vladnemu vabilu. Ker je ta stvar za nas vitalnega pomena, izrečemo svoje mnenje, čim dobimo zanesljiva poročila o pogajanjih mej grofom Taaffeom in voditelji državnoborskih strank.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 27. decembra.

Vlada in Poljaki.

Poljski poslanci so grofa Taaffe najudanejši sluga, njegovega političnega sistema najodkritejši občudovatelji in njega najtrdnejša, neomahljiva zaslomba v parlamentu. Poljakom ta udanost ni v škodo; v političnem oziru imajo že toliko, da ničesar več zahtevati ne morejo, gospodarske koncesije pa, katere jih najbolj mikajo, dobivajo na državne troške, torej se njih pohlevnosti ni čuditi. Ako pa reprezentirajo poljski poslanci na zunaj samo jedno, mej soboj jedino in zložno korporacijo, niso mej soboj tako jednih mislij, kakor bi utegnil soditi neizkušen opazovalec. Razcepljeni so namreč isto tako, kakor vse

LISTEK.

Kolera v vasi.

Humoreska iz naših dnij.

(Česki spisal Valer. Pejša, poslovenil T.)

I.

„Dolgin!“

„Ukazujete, gospod župan?“

„Včeraj sem bil v mestu in sem kupil pri ta-mošnjem materijalistu za občino sodček karbolove kisljine.“

„Aha, proti koleri.“

„Moramo biti zeló oprezni; kdo pa je varen pred tem azijatskim gostom! V Nemčiji razsaja, straši v Krakovem, da celo v Pešti . . . no, kar nakrat mogla bi se pojaviti v naši vasi, in potem bi bilo pač prepozno iskati karbola za desinfekcijo. Popoludne vzemite cizo, Dolgin, in pojdite v mesto po oni sodček.“

„Pojdem, gospod župán“, odgovori občinski birič.

In šel je.

„Naš gospod župan ima bajé tu kupljen karbol, prišel sem ponj!“ oglasi se Dolgin pri materijalistu.

„Tam-le je v sodčku,“ dé trgovec, utopljen v neko kemiško analizo.

Dolgin mrkne z očmi na ono mesto, kamor je materijalist pokazal, in zapazi tam dva sodčka jednake velikosti.

„Vzemite si ta krajni,“ pristavi materijalist, ne da bi obrnil oči od svojega zanimivega dela.

Hm, sodčka sta oba krajna; jeden je krajni z desne in drugi z leve strani. Toda ker je hodil Dolgin vedno pravo pot, kakor je o sebi ošabno trdil, zato stopi k desnemu sodčku, skutali ga skozi vrata, naloži ga na cizo in odide proti domu.

„Sem že tu s karbolom,“ odzove se pri županu. „Kam naj denem ta sodček?“

„V občinsko kolárnico. Tu imate pipico, zabijte jo v sodček in oglasite po vasi, da je karbol že tukaj in da ga bodete jutri dopoludne delili.“

Dolgin vzame leseno pipo, tako, s kakeršno se čepi pivo, vtakne jo v žep in odpelje sodček v občinsko kolárnico.

„Če bi bilo v tem sodčku pivo namesto karbola, nastavlil bi takoj usta pod pipico in sesál, da bi rekel mački botra“, govoril je Dolgin saboj, ko je zabijal pipo v sodček. In glasno je mlasknil pri tem z jezikom. „Aáá!“ zadišal mu je duh karbola, ki je ušel pri zabijanji pipe iz soda, „to ni ravno zoprno, hm, taka desinfekcija dá se prav prijetno duhati.“

II.

Hodeč po vasi z razglasilom tikajočim se karbola, zapazi Dolgin nakrat v stranski ulici tujca v umazani in razdrapani obleki.

„Glej ga ptička!“ sikne berič in skoči proti njemu.

Tujec, nerodne postave z bosima nogama, s zardelim zabuhlim obrazom naredi hitro zapazivši, da se mu bliža berič, jako pokorno obličje.

„Kaj iščeš tukaj?“ zareži Dolgin ostro.

„Ponižno prosim, gospod policaj, iščem si dela“, odgovori vprašani.

„Ti lažeš! Prišel si ljudi nadlegovat! Odlazi!“

„Ponižno prosim, gospod policaj —“

„Proč! proč takoj! Sicer te aretujem —“

„Hm, aretujem — aretujem. Tega ni treba. Že grem, gospod policaj. Toda prosim ponižno, ali bi mi ne mogli dati nekoliko tobaka za v usta. Samo nekoliko! Nimam ga praška. Tako dobrotljivi ste — Bog vam to na onem svetu tisočkrat povrne . . .“

„Ti zlodej, sedaj se boš še norčeval iz mene,“ razljuti se Dolgin ter sega po lopovu; toda ta se hitro obrne in izgine za vogalom. Proti večeru pribiti Martinovčeva dekla k Dolginu, kateri je ravno česenj h kruhu prigrizoval. Slišal je namreč, da je stalo v nekijh novinah, da je česenj dober proti koleri in od te dobe ga je dvakrat na dan.

druge stranke v liberalce, konservativce, demokrate itd., le da nastopajo javno vedno dogovorno in složno, kar je gotovo velike važnosti. Kar se govori o sestavi nove parlamentarne večine, v katero pa ne bodo vzprejeti vsi člani Hohenzwartovega kluba, niti vsi levčarji, izprošilo se je tudi vprašanje, ali bode v novi večini mesta za vse Poljake. Na to odgovarja oficijelno glasilno poljskega kluba, Krakovski „Czas“ kratko in gladko: Ali vsi, ali pa noben. — Taaffe torej ne more dvomiti, da hočejo Poljaki v novi večini odločilnega upliva.

Dveletno vojaško službovanje.

Kadarkoli so v Avstriji oglasili se narodovi zastopniki in za svoja, pod neznanimi bremenoma omagujote vollice tirjali olajšav ali vsaj dveletnega vojaškega službovanja, vselej je vojna uprava z vojaško odločnostjo odgovarjala, da dveletnega vojaškega službovanja nikakor ni moči dovoliti, ker bi to silno nevarno bilo za izvežbanost vojakov. Ni še dolgo tega, tedaj namreč, da je bilo govora o uvedbi brezdimnega smodnika, ko je vojna uprava, sklicevaje se na nove puške in novi smodnik, skoro prepričevalno dokazovala, da se vojaki komaj in le iz težka v dobi treh let nekoliko izobrazijo, a sedaj — bavi se vojno ministerstvo z vprašanjem o uvedbi dveletnega vojaškega službovanja. To je naredilo čuden utis na vse razsodne ljudi. Na Nemškem je vojna uprava voljna uvesti dveletno službovanje, ako se pomnoži število vsakoletnih novakov in poviša vojni budget za malenkost letnih 60 milijonov mark; ako imajo naši vojaški krogi le količkaj podobne namene, se jim bo vse prebivalstvo s tako silo uprlo, kakršno premore le gmotno uničen, obupan človek.

Ogerski dvor.

Oficijozno glasilno ogerske vlade, Budimpeštanski „Nemzet“, presenetil je svoje čitatelje za božične praznike z napovedjo, ki je sicer močno neverojetna, a je vendar v vseh madjarskih krogih naredila velik utis. Imenovani list naznanja namreč, da je ministerski predsednik Wekerle srečno dognal vse priprave, potrebne za ustanovitev samostalnega ogerskega dvora. Dotični zgodovinski material je nabral in uredil ogerskega deželnega arhiva ravnatelj dr. Pavler. Samostalen ogerski dvor je že stara želja šovinističnih Madjarov, a realizirati je niso mogla niti ministerstva, pri dvoru zelo ugledna, in to ob času, ko je imel dvor dovolj vzrokov pokazati Madjarom svojo naklonjenost, kamoli sedaj, ko še niso pozabljene zadnje nepatrijotične, da ne rečemo protidinastične demonstracije.

Vnanje države.

Zanimiva izjava.

Po starodavnem običaju poklonili so se v Rimu živeči kardinali pred božičnimi prazniki sv. očetu, da mu korporativno izrečejo zagotovilo svoje udanosti in svoje čestitke za božič. Sv. oče vzprejel je kardinalski kolegij jako milostno in porabil to priliko, da izreče svoje mnenje o sedanjem položaju v Evropi. Leon XIII. izrekel je jako pesimistično sodbo, češ, da tako nevarne in napete še niso bile javne razmere, odkar je utihnila „la bête humaine“, to je, od velike francoske republike. Vzlic temu pa se papež ne odreče upanju, da se bodo razmere še na bolje obrnile in sicer se nadeja — kakor je to pač samo po sebi umevno pri vidnem glavjarju katoliške cerkve — da se bode to posrečilo prav katoliški cerkvi. — Tudi o položaju katoliške cerkve v Italiji govoril je papež in očital italijanski vladi, da odkrito podpira prostozidarstvo samo zato, ker je bajt sovražno katoliški cerkvi.

Italijanska zbornica

odklonila je, kakor smo že naznanili, nasvet, naj se voli posebna komisija, katera preišči razmere pri

„Dolgin, dogodila se je kraja!“ naznani mlado, debelo dekle.

„Kraja . . . kraja . . . kje pa?“

„Toliko, da se ni zgodilo . . .“

„No, kje pa?“

„Pri nas, na našem posestvu.“

„In kaj bi bilo ukradeno?“

„Ukradena bila bi nam gos iz ograje, da nismo zlodeja zasačili in vjeli . . .“

„Kaj, kakó . . . vjeli?“ vskrikne radostno berič.

„Da, da, vjeli smo ga in vi imate priti ponj.“

Prišedši k Martinovcu po zlodeja izpozna Dolgin v njem onega ptička.

„Ti lopov, ti . . . torej takega dela iščeš No, seveda iskal si si drugega“, posmehuje se Dolgin delikventu. In odvede ga k županu.

„Kaj naj počnem z njim?“ vpraša župana, razloživši mu, kaj je zakrivil vjetnik.

„No, do okrajnega mesta ga danes ne morete več dovesti. Zaprite ga mej tem v občinsko kolarnico, jutri pa ga odženete v Slano.“ Dolgin izpolni županov ukaz. Občinska kolarnica je bila že tako napravljena, da je mogla tudi služiti za ječo — seveda za zimo ne — dasi bi si nikdo ne vzel prav zelo k srci, če bi kak vjetnik tam zmrznil.

(Dalje prih.)

prvem italijanskem zavodu, imenovanem banka romana. Števil je zelo zanimiva, torej je vredno poizvedeti, kako sodijo o njej italijanski časopisi. Vsi listi, izvzemši tiste, ki živé od škandala, so zadovoljni in celo veseli, da je španjski kralj postavil predlog glede izvolitve praskovalne parlamentarne komisije, ter se sklicevajo pri tem na uspeh Francije, ker ni panamska komisija nikdar koristila, ampak več škodovala, kakor vsi tožniki vkupe. Ob jednem pa priznavajo ti isti listi, da vladajo pri romanski banki res gorostasne razmere. Ta banka ima jedina pravico, izdajati bankovce, in zornica je v zadnji seji dotični privilegij znova podaljšala za nekaj mesecev, dobro vedoč, da se ne pri imenovani banki dogajali ravno takšni škandali, kakor pri panamski družbi. Da nista Crispi in Rudini podpirala vlade v tej reči, bi bila gotovo propadla, kar se pa še vedno lahko zgodi, kajti radi kalci kanijo vso stvar obnoviti v zbornici koj po praznikih.

Francoska kriva.

Prvi naskok združenih klerikalcev, monarhistov in drugih, temô ljubečih elementov odbila je republika srečno in s tem izdatno pomirila javno vznemirjenost. V zadnji seji pred božičnimi prazniki izrekla je poslanska zbornica ministerstvu popolno zaupanje in to z jako častno večino. Pritlikavci, ki so hoteli siloma posameznike identificirati z republiko samo, so torej sramotno propadli, kar je tembolj uvaževati, ker se je vlada šele pred nekaterimi dnevi rešila nevarne krize. Ministerstvo je začelo brezozirno preganjati podkupljence in druge koristolovce in si s tem zopet pridobilo ne samo simpatije občinstva, ampak tudi zanesljivo republičansko parlamentarno večino, katera se misli odločno upreti vsakršnemu poskusu, kompromitirati ustavo in sedanjó državno obliko. — Andrieux, vodja vse akcije, nadaljuje svoja razkritja in se je zadnji čas lotil že soproge predsednika Carnota, češ, da je ona v svoje dobrodelne namene dobivala denarjev od panamske družbe. Tudi nekatere druge odlične osebe je Andrieux že kompromitiral in vse kaže, da se loti naposled še Carnota. In vse to ne iz ljubezni do domovine, ampak iz užaljenega samoljubja.

Dopisi.

Iz Trsta, 24. decembra. [Izv. dop.] (Zopet viharna seja zaradi slovenskih šol; italijanska nestrpnost in surovost.) Viharne in burne seje niso redka prikazen v našem mestnem zboru, posebno tedaj, ako pride na dnevni red kaka opravičena in bodisi še tako akromna zahteva slovenskih prebivalcev. A včerajšnja seja bila je taka, da že dolgo ne pomnimo jednake. Italijanska nestrpnost in surovost na galeriji zbranih zastopnikov „avite culture“ pokazala se je v vsej svoji ostudni goloti. Sramovali so se teh prizorov celo nekateri italijanski zastopniki in konečno si sam župan ni mogel pomagati drugače, nego da je dal sprazniti galerijo. Debata pa se tudi vsled tega ni umirila, postala je po končanem glasovanju valed nestrpnosti italijanskih zastopnikov toli burna in viharna, da je moral župan pretrgati daljše govorjenje o predmetu, ki je prouzročil toliko razburjenost. In kaj je bil vzrok vsemu temu viharju? Prebivalci Rocola in Kadina v okolici prosili so, da se jim osnuje slovenska osnovna šola. Ta ponižna in opravičena prošnja Slovencev vzbudila je zopet ves srd in vso jezo Italijanov, ki se ne morejo sprijazniti z mislijo, da tudi Slovenci imajo iste pravice na svojih rodnih tleh, kakor jih imajo Italijani. Šolski odsek Tržaškega magistrata ne smatra omenjeno prošnjo utemeljeno in se sklicuje na tiste štiri famozne kilometre daljave ter predlaga, da se ne odpošlje noben odposlanec v komisijo, ki bi se posvetovala o ustanovitvi te šole.

Posl. Nabergoj oglasil se je prvi ter krepko zagovarjal potrebo te šole. Okolica je tako zane-marjena, da to ne dela čast občini. Tu se ne gre za šolo v mestu, nego na deželi, kjer nimajo niti šole niti cerkve. Šole v Rojanu in Škednji so prenapolnjene in ne morejo več vzprejemati učencev. (Prične se nemir in smeh na galeriji. Nabergoj: Prosim da se prej preverite, potem se smejajte! Hrup.) V Škednji je 500 učencev, v Rojanu 400, in kakih 500 okoličanskih otrok je brez pouka, ker ti šoli ne moreta vzprejemati novih učencev. Prosi torej naj se uvažuje razloge, navedene v prošnji, (glasen hrup na galeriji, da mora predsednik opominjati, naj se „gospoda“ na galeriji obnaša dostojno) ker okoličani, ki plačujejo tolike svote za pouk, imajo pravico zahtevati šolo, ki je potrebna. (Nov hrup.) Posl. Sancin se pridruži razlogom predgovornika in ne razume, zakaj se hoče odkloniti prošnja kar brez vsega preiskavanja, je li utemeljena ali ne. Če mestni svet odkloni prošnjo kar naravnost iz političnih razlogov, naj pomisli, da se maščuje vsaka

krivica. (Velik hrup, predsednik zopet opominja galerijo, naj bode mirna.) Posl. dr. Luzzatto prizadeva si dokazati, da je predlog šolskega odseka popolnoma pravih, temu pa ugovarja posl. Sancin, ker se prošnja hoče odkloniti kar „a limine“, ne da bi se prej kaj razvedelo o stvari. Za občino bi bilo umestno in častno, da se prej pouči o stvari predno stori kak sklep. (Hrup.)

Ko je nadalje posl. Nabergoj zagovarjal doktorja Luzzattu in rekel, da, če se drugod morda godi Slovanom kaka krivica, ni treba, da bi se godila tudi tu, počel so na galeriji živčati in ropotati, da je predsednik moral zopet posesti vmes in zagroziti, da bode dal sprazniti galerijo. Istotako je bilo, ko je neizogibni Rascovich napadal Sancina zaradi besed, „da se vsaka krivica maščuje“. Galerija ropotala je in pritrjevala Rascovichu, vse zvonenje predsednikovo bilo je zaman. Pri glasovanju bil je vzprejet predlog šolskega odseka z vsemi glasovi proti dvema (Nabergoja in Sauzina).

Po končanem glasovanju pa se je še le pričel pravi hrup. Poslanec Burgatta, ker pritožil se je namreč zaradi nedostojnega vedenja galerije, rekoč, da drugod se take reči ne dogajajo. Na to nastal je tak hrup mej poslanci in na galeriji, da je končno predsednik moral dati sprazniti galerijo. Mej tem hrupom napadel je posebno Rascovich Nabergoja in Sancina imenujoč ju agitatorja, katerim besedam so z galerije pritrjevali s klici: Evviva Rascovich in žaljivimi klici Sancinu in Nabergoju, dokler jih niso iztirali stražniki. Posl. Nabergoj odgovoril je krepko Rascovichu, da je nesramno obrekovanje imenovati agitatorje tovariše in občane iste občine, ker ljubijo svojo narodnost. Rascovich sam je v istem položaju. Jako jalovo se je zagovarjal renegat Rascovich ter nesramno ponavljal besedo agitator, rekoč, da njegova stranka ne hodi italijanizovati v Ljubljano ali v Zagreb, da naj torej tudi Slovenci dajo mir v Trstu in ne delajo agitacij. Ne vemo, je li g. Rascovich tak ignorant, ali pa je toliko perfiden, da hoče Ljubljano in Zagreb primerjati s Trstom glede razmerja mej laško in slovansko narodnostjo. To vendar ve vsak otrok, da v Ljubljani ali v Zagrebu ni tal za italijanizovanje, ker Italijanov ni, izvzemši pojedine priseljence. Slovenski narod pa je v Trstu doma, na svojih tleh in bode zahteval svoje pravice, če bode to vseh ali ne raskavemu renegatu Rascovichu, čegar ime samo že kaže, da je Italijan „di puro sangue“! To naj si zapomni on in njegovi pristaši!

Oglasil se je še posl. Sancin rekoč, da agitator je Rascovich sam. Ko je še poslanec Artelli hotel napadati Nabergoja, zaključil je predsednik daljno debato o tej stvari, rekoč, da ne da več nikomur besede.

Tak je bil torej najnovejši izbruh tiste italijanske klature, katere naj bi postali deležni tudi mi primorski Slovenci. Hvala lepa! Prišlo je tako daleč, da se celó mestni očetje Tržaški sami sramujejo svojih najetih pomagačev. Sicer pa je le veselo znamenje, ako ta gospoda zoper narodne zahteve slovenske nima družega orožja, nego brutalne psovke. To je pač zadnja etapa! Še par takih sej in slovenskim zastopnikom recte trpinom bo onemogočeno sodelovanje v korporaciji, v kateri ima odločilno besedo galerijska druhal, v kateri se z nogami tepta zakon ter bije v lice vsaki dostojnosti. Ta eventualiteta uvažuje se, kakor čujemo, tudi že v odličnih slovenskih krogih. Kaj bo potem visoka vlada ukrenila v obrambo osnovnih zakonov — tega ne vemo. Pač pa naj si Tržaški Lahoni, krščeni in nekrščeni, zapamtijo prislovico o kateri je bil govor v zadnji seji. „La vendetta si vendica colla vendetta.“

Domače stvari.

(Značilen pojav) poštenosti naših ultraklerikalnih nasprotnikov je, da se o novem letu prične raz propovednic strastna gonja proti brezbožnemu „liberalnemu“ slovenskemu časopisju. Na pristojnem mestu se k takemu predrznemu početju molči in molčanje pomenja čisto — odobravanje. — Obžalujemo, ako se opetovano iz svetega mesta vernikom namestu besede božje prednašajo politične reklame in to celo v obliki, kakršne se je poslužil v ponedeljek jutraj gosp. Št. Peterski govornik. Oseba dotičnika nam je premalenkostna, da bi jo navajali imenoma. Obsodbo prav lahkim srcem prepuščamo spoštovanim faranom, kateri so pač z ironičnim smehljajem čuli zopetno prokletstvo „Slov. Naroda“, njegovega sinčka „Rodoljuba“, „Domovine“,

„Ljubljanskega Zvona“, i. t. d. iz katerih vsebine prečtiskati v prihodnjem Letopisu. — Čitalnica priredi društvenikom „Silvestrov večer“ z vojaško godbo in šaljivo loterijo v lastnih prostorih. — Po nasvetu člana g. dra. Tekavčiča izreče zbor odboru za marljivo in taktno postopanje soglasno svojo zahvalo in mu da absolutorij.

— (Res pontalica.) „Slovenec“ stekel si je s svojimi „senzacijski“ poštami članki tudi posebno pohvalo in priznanje „Laibacher Wochenblattu“. Saj drugače tudi ni bilo pričakovati. Čestitamo!

— (Prvih dvanajst kron) darovala je družbi sv. Cirila in Metoda g. Elizabeta Kupljen, c. kr. notarja soproga v Črnomlju ter pristopila kot ustanoviteljica podružnici Št. Peterskega predmestja v Ljubljani.

— (Dnevni red seji občinskega sveta Ljubljanskega) v sredo 28. decembra 1892 ob 6. uri zvečer v mestni dvorani: I. Oznanila predsedstva. II. Policijskega odseka poročilo o fижakarnem redu. III. Poročilo odseka za organizovanje občinskih uradov. IV. Finančnega odseka poročilo o mestnem proračunu za 1893. leto. Tajna seja.

— (Slovensko gledališče.) Sinočna repriza narodne igre „Naša kri“ nas je prepričala, da se je ta igra občinstvu močno prikupila in da utegne še dolgo ostati na repertoiru. Predstava sama je bila jako dobra in skrbno uprizorjena. Gosp. Borštnik je bil izvrsten, kakor vselej, gosp. Verovšek in gospdč. Nigrinova pa sta ga jako dobro podpirala. Tudi ostalo osebje je pohvaliti, čeprav se je v nekaterih prizorih igralo malo preveč nedeljisko. Ulogo starega Dobovca prevzel je to pot g. Sršen, Uršiko pa je igrala nova moč, gospdč. Tihana, o kateri upamo, sodeč po prvem nastopu, da se bo osposobila za naš oder.

— („Slovanskega Sveta“) zadnja letošnja številka bila je zaplenjena zaradi članka „Slovani l. 1892“. Uredništvo priredilo je drugo izdajo.

— (Umrl) je v soboto popoldne g. Josip Hiti, c. kr. sodni pristav pri delegovanem sodišču Ljubljanskem. Pokojnik služboval je več let v Senožečah in v Kranji ter bil znan tudi v širših krogih vsled redke svoje humoristične žile. Ostavil je vdovo in več nedoletnih otrok. R. i. p.

— (Čitalnica Ljubljanska) je imela včeraj v društvenih prostorih ob 11. uri dopoldne svoj XXXVI. občni zbor, katerega se je udeležilo nad 30 društvenikov. Vršil se je po običajnem vspredu. Predsednik dr. vitez Bleiweis otvori zborovanje, omenja bistvene spremembe, katere so se izvršile mej letom vsled družnega stanovanja, prosi društvenike, naj še nadalje ustrajajo pri društvu, ker se je sedaj vender za trdno v kratkem nadejati zgradbe „Narodnega doma“, v katerem dobi „Čitalnica“ vseskozi dostojne prostore. Zahvali se odboru in posebej še tajniku in blagajniku za krepko podporo ter naznanja, da odbornik dr. Franc Zupanc ne more več prevzeti odborništvu. — Tajnik Lah prečita svoje obširno poročilo, govoreče o osebnih premembah v odboru, odborovih sejah, časopisih, plesih, besedah, koncertih, društvenih večerih, o tesni zvezi z drugimi narodnimi društvi, o vnanjih veseljih in slavnostnih prireditvah, o gospodarskih in uradnih poslih, o pokojnikih zadnje dobe. Poročilo, katero končuje z zahvalo vsem, ki so v društveni prospanj kaj pripomogli, se odobri brez ugovora. — Blagajnik prof. K. Pirč utemeljuje svoje natančno računsko poročilo, prečita računski sklep za l. 1892, izkaz premoženja in proračun za l. 1893. Iz temeljitega poročila posnemamo le, da je bilo društvo letos v težavnem položaju, da je pa odbor vsled varčnega in previdnega postopanja vender le težavno svojo nalogo prav povoljno rešil. — Po nasvetu revizorja Verhunca se računski odobri in blagajniku dá absolutorij. — Potem potrdi zbor po nasvetu predsednikovem z vzklikom sedanjega revizorja: člana Fr. Trillerja in A. Verhunca tudi za prihodnje leto in po nasvetu ravnatelja Šubica z vzklikom predsednika in ves odbor. Le na mesto odbornika dra. Zupanca Fr. stopi drd. H. Šuklje. Čitalnica naroči tudi letos 10 iztisov „Mira“. Po daljšem razgovoru se sklene gledé društvenih časopisov prepustiti odborovi previdnosti naročanje na nove ali pa druge časopise, ako bi nujne razmere tako nanesele. Sicer naj bodo pa v bralni sobi vsi časopisi kakor doslej. Sklene se, da priredi Čitalnica v predpustu poleg manjših plesnih zabav v društvenih prostorih jeden večji (Vodnikov) ples, ako le mogoče, v redutni dvorani. — Ker so pravila popolnoma pošla, se imajo vnovič

zelo karakteristično. Obravnava se vrši koncem meseca februarja.

— (Iz Reškega pristanišča) Vsled silnega uvaževanja italijanskih in tudi dalmatijskih vin, ne zadoščajo skladišča na Reškem kolodvoru, posebno ona blizu takozvanega „Punto franko“ (prosta luka) in jih namerava ogerska vlada izdatno povečati. Na tisoče sodov, ki nima jo prostora v „Punto franko“ leži zunaj na prostem in jih morajo stražiti carinski organi.

— (Razpisana služba.) Obrok za razpisano notarsko mesto v Trebnjem poteče z daem 9. januarja bodočega leta, do katerega dne je poslato prošnje c. kr. notarski zbornici v Ljubljani.

— (Novi žitni trg.) Z novim letom izvršil se bode sklep mestnega zastopa Ljubljanskega z dne 15. novembra in bode od 1. januarja naprej žitni trg, ki je bil doslej na spodnjih Poljanah izključno le na Križanskem trgu.

— (Kolekove pristojbine inozemskih delnic, rent in dolžnih listov) se bodo plačevale od 1. januarja b. l. naprej tako, da se prilepijo dotični koleki na prvi strani vrednostnega papirja in jih potem prekolekuje v to pooblaščen urad z uradnim pečatom, na katerem je razvideti dan prekolokovanja. Za Kranjsko je za prekolokovanje pooblaščen glavni davčni urad v Ljubljani.

— (Čitalnica Šišenska in podružnica sv. Cirila in Metoda.) Pri občnem zboru Šišenske čitalnice dne 26. t. m. volil se je dosedanji odbor zopet: g. Fr. Drenik, predsednikom; g. Ivan Suwa, blagajnikom; g. Fr. Bizjan, tajnikom; gospod Janko Strukalj, knjižničarjem in kot namestnik g. Kralj, ter odbornikom gg. Fran Burger, (predsednika namestnik) Janko Skarjovec, Anton Javoršek in Jakob Jesih. Vsa poročila so se odobrila. Po zborovanju zbrali so se udeleženci v zgornji Šiški pri „Matjanu“, ki je radovoljno prevzel vodstvo podružnice sv. Cirila in Metoda in se izrekel, da bo rad delal v korist društva. Novi odbor podružnice se bo dne 30. t. m. konstituiral in takoj pričel svoje delovanje.

— (Pazite na otroke.) Minuli petek ostavila je posestnica Marija Ostrež v Volavljah svoja dva otroke, triletno deklico in poluletnega dečka sama v sobi. Na mizi gorela je sveča, ob kateri si je deklica užgala obleko. Ko se je mati vrnila, našla je deklico vso opečeno in s zažgano obleko. Otrok umrl je vsled hudih opeklin kmalu potem.

— (Iz Središča) se nam poroča, da je dne 22. t. m. umrl po dolgi bolezni v nežni starosti 22 let g. Ljudevit Sajnkovič, nadopoln sin znanega rodoljuba in veleposestnika Središkega. Lahka mu zemljica!

— (Pravda Thaler-Spadoni.) Kakor smo že naznanili, tožil je g. župnik Rojanski Thaler dež. poslanca Spadonija zaradi žaljenja časti. Obravnava morala bi se vršiti minuli petek pri kazenski preturi v Trstu. Tožil je gospod župnik sprva list „Cittadino“ in potem tudi posl. Spadonija, ki je v javni seji ponavljal sumničjenja in laži omenjenega lista. Razprava pa se je oddžila, ker se je toženčev zastopnik skliceval na imuniteto dr. Spadonija kot dež. poslanca z ozirom na to, da je zasedanje dež. zbora samo odloženo. Posebnega poguma ta ugovor ne kaže.

— (Tržaški petardovci.) Minoli petek odvedli so iz Trsta v Gradec štiri navdušenih iredentovcev, Vallopa, Menessinija, Maurocha in Herlitzko, ki so toženi, da so pred nekaj meseci zagнали pred namestništvom in na nekaterih drugih krajih v Trstu več petard. Pravosodno ministerstvo delegovalo je za obravnavo porotno sodišče v Gradcu, iz česar se more sklepati, da nima nič preveč zupanja do Tržaških porotnikov, kar je vsekakor

Razne vesti.

* (Grof Leo Tolstoj) razdelil je vse svoje premoženje in svoja posestva mej svoje štiri otroke. Zdaj pripada, kakor je sam se izrazil, neimovitim in živi popolnoma oddaljen od sveta na posestvu Jasnaja Poljana, kjer izdeluje velik svoj novi roman, katerega prvi del je že pripravljen za tatis. Vedno pa še potuje grof Tolstoj po pokrajinah, kjer je bila slaba letina in prinaša pomoč ubogim in potrebnim.

* (Skrivnosti harema Carigradskega.) V Sultanovem serailu bila je te dni velika razburjenost zaradi groznega dogodka. Našli so namreč necega jutra mrtvih v svojih posteljah pet izredno lepih odalisk, ki so dole še le pred nekaterimi dnevi kot darilo egiptovskega Khediva. Zdravniki so konstatovali, da so bile otrovane in se sumi, da je zločinu kriva ljubosumnost njihovih tovarišic. Prijeli so tri evnuhe, na katere leti sum, da so odaliskam dali piti strupa ter so zločince odvedli v ječo.

* (Kraljev tast.) V Poznanju umrl je te dni v visoki starosti odlični poljski rodoljub Savicki-Rogovo, tast znanega poljskega prvoborilca Malczewskega, katerega so ožji rojaki njegovi volili l. 1848, za časa revolucije poljskim kraljem. Malczewski in Savicki udeležila sta se tedanje ustaje in izgubila svoje imetje. Bivši kralj, Malczewski, umrje pred nekaj leti, kot občinski siromak, a tudi sedaj umrli tast njegov, živel je ves čas v najrevnejših razmerah.

* (Napad na železniški vlak.) Iz Varšave se poroča da so roparji napadli železniški vlak mej Kovelom in Ivangorodom ter odnesli svoto 30.000 rubljev.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 26. decembra. Dunajski Malorusi imeli včeraj shod, da se izjavijo gledé naredbe Gališkega namestnika, v kateri se je očitalo maloruski duhovščini, da agituje v ruskem duhu mej narodom. Shod vzprejel resolucijo, s katero se protestuje zoper namestnikova očitanja.

Dunaj 26. decembra. Ministerski svei je jednoglasno odobril program, kateri bo podloga pogajanju s parlamentarnimi strankami gledé ustanovitve trdne večine.

Lvov 26. decembra. Kolera se je zopet pojavila v nekaterih krajih, sodi se, da je bila zanešena iz Ruske.

Pariz 27. decembra. „Figaro“ pravi, da je iz Brouardelovega poročila vidno, da je bil Reinach zastrupljen. Andrieux izjavlja, da je pred dvema letoma hotel nekdo zastrupiti Herza in da je vedel za to Reinach. — „Gaulois“ piše: Včerajsnja slabo dispozicijo borze prouzročila je govornica, da je bil Reinach zastrupljen in pa strah, da se bodo pri pravdi zoper ravnatelja dinamitne družbe Legnaya in njegovega agenta Artona razkrile nove škandalozne dogodbe, mej drugim ta, da je bila tajnost o brezdimnem smodniku izdana — Nemčiji.

Zagreb 26. decembra. Obé hrvatski opozicijski stranki, narodna, kateri je glasilo „Obzor“ in stranka prava, kateri je glasilo „Hrvatska“ sta se združili na podlagi programa stranke prava, določenega na Reškem shodu.

Osek 26. decembra. Danes umrla tu jedna oseba za kolero.

Aden 27. decembra. Včeraj dospela križarka „Elizabeta“ in se odpelje jutri. Oba nadvojvodi popolnoma zdrava.

Dublin 26. decembra. Na sveti večer razpočila pred stanovanjem državnega tajnika za Irsko, Morleya, dinamitna bomba ter izdatno poškodovala hišo. Jeden redar ubit.

LJUBLJANSKI ZVON

za vse leto 4 gld. 60 kr.; za pol leta 2 gld. 30 kr.; za četrt leta 1 gld. 15 kr.

Meteorologično poročilo

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Ve-trovi	Nebo	Mo-krina v mm.
24. dec.	7. zjutraj	735.7 mm.	-6.0° C	sl. vzh.	obl.	0.00 mm.
	2. popol.	735.2 mm.	-5.2° C	sl. vzh.	jasno	snega.
	9. zvečer	736.6 mm.	-10.6° C	sl. vzh.	jasno	
25. dec.	7. zjutraj	736.5 mm.	-13.8° C	sl. vzh.	jasno	0.00 mm.
	2. popol.	736.4 mm.	-7.2° C	sl. vzh.	jasno	
	9. zvečer	736.7 mm.	-14.4° C	brezv.	jasno	
26. dec.	7. zjutraj	737.4 mm.	-16.6° C	brezv.	jasno	0.00 mm.
	2. popol.	736.2 mm.	-9.0° C	sl. zah.	jasno	
	9. zvečer	737.4 mm.	-14.0° C	sl. szh.	jasno	

Srednja temperatura -7.5°, -12.8° in -13.2°, za 4.9°, 10.0° in 10.4° pod normalom

Izkaz avstro-ogerske banke

z dne 23. decembra 1892.

	Prejšnji teden
Bankovec v prometu	458,924.000 gld. (- 493.000 gld.)
Zaklad v gotovini	288,503.000 " (+ 115.000 ")
Portfelj	158,987.000 " (+ 1,424.000 ")
Lombard	24,140.000 " (+ 488.000 ")
Davka prosta bankovna rezerva	359,58.000 " (+ 295.000 ")

Št. 23.393.

Razglas.

(1379)

Občinski svet deželnega stolnega mesta Ljubljane je v seji dne 15. novembra letos sklenil, da je **žitni trg** premestiti s Poljanskega trga na **Križevniški trg**.

Vsled tega sklepa se bode od 1. januarja 1893. leta naprej vršila javna trgovina z žitom samo na **Križevniškem trgu**.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane

dne 21. decembra 1892.

Župan: Grasselli.

Dunajeka borza

dne 27. decembra t. l.

	včeraj	danes
Papirna renta	97.50	97.70
Srebrna renta	97.20	97.85
Zlata renta	116.10	116.-
5% marcna renta	100.40	100.45
Akcije narodne banke	980.-	780.-
Kreditne akcije	311.40	312.-
London	120.25	120.20
Srebro	-	-
Napol.	9.58	9.57 1/2
C. kr. cekini	5.67	5.68
Nemške marke	59.05	59.05
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	141 gld. 25 kr.
Državne srečke iz l. 1864	100	187
Ogeraka zlata renta 4%	-	113
Ogeraka papirna renta 5%	-	100
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	127
Zemlj. obd. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	-	118
Kreditne srečke	100 gld.	193
Rudolfove srečke	10	24
Akcije anglo-avstr. banke	120	146
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	-	241

Važen aviso

gospodom

oštirjem in hotelierjem!

V novo zalagalnišče izključno pristnih italijanskih vin Mihaela Simone v Biscaglia (pokrajina Bari) v novi hiši gospoda Buzzolinija v Vodmatu pri Ljubljani dospela so nova vina, in sicer: bela, muškata, sladka in trpka. (1822-10)

Kakovost in cene klubujó vsaki konkurenci!

Št. 25.946.

Razglas.

(1378-1)

Mestni magistrat Ljubljanski naznanja:

1. Imeniki k letošnjemu novačenju poklicanih, v letih 1872, 1871 in 1870 rojenih domačih mladeničev bodo razgrnjeni v magistratnem ekspeditu od 1. do uštetega 8. januarja 1893. l. v ta namen, da jih vsakdo lahko pregleda in

a) ako bi kdo izpuščen ali napačno upisan bil, to naznani;
b) zoper reklamacije novačenju podvrženih ali zoper njih prošnje za priznanje v §§. 31, 32, 33 in 34 vojnega zakona navedenih ugodnostij ugovarja in ugovore tudi dokaže.

2. Žrebanje onih novačenju podvrženih mladeničev, ki so bili rojeni 1872. leta, vršilo se bode dne 12. januarja 1893. l. ob 11. uri dopoldne v mestni dvorani.

Žrebanja udeležiti se, je vsakateremu dovoljeno.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane

dne 21. decembra 1892.

DITMAR-SVETILKE.

„DITMAR-JEVE NOVOSTI ZA SEZONO 1892/93 NA NOVO DOKAZUJEJO, DA JE SPOPOLNITEV PETROLEJSKIH SVETILK STORILA KORAK NAPREJ, KOJI NAPREDEK V IZREDNO VISOKI MERI ODGOVARJA NOVODOBNIM POMNOŽENIM ZAHTEVAM GLEDE RAZSVETLJAVE.

DITMAR-SVETILKE SO SI PO SVOJIH

UKUSNIH OBLIKAH
IZVRSTNI IZVRŠITVI
VELIKI SVETILNOSTI
PRI ČUDOVITO NIZKIH CENAH
OSVOJILE SVETOVNO TRŽIŠČE.“

R. DITMAR NA DUNAJI

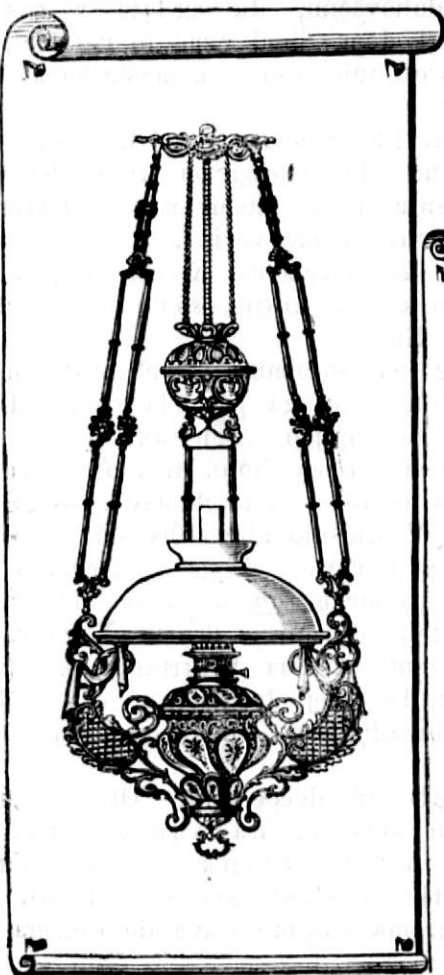
C. KR. DEŽELNO PRIV.

TOVARNA ZA SVETILKE IN KOVINSKO ROBO

III., EROBERGSTRASSE 23, 25, 27 IN SCHWALBENGASSE 2, 3, 4.

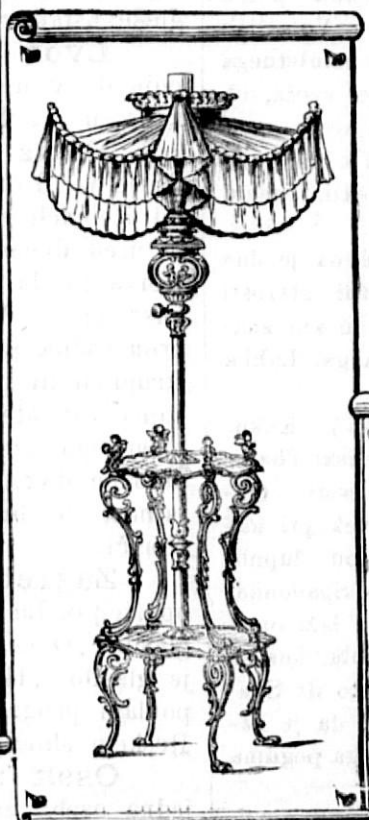
DITMAR-SVETILKE

IMA V ZALOGI VSAKA BOLJŠA TRGOVINA S SVETILKAMI. (1174-9)

LESTENCI IN VISEČE SVETILKE.

NAMIZNE SVETILKE
STENSKÉ SVETILKE
LAMPICE
SVETILNICE.

SVETILKE S STOJALOM IN CIPKASTIM OKRILJEM.

FAVORIT-SVETILKE Z OKROGLIM PLAMENOM.

PALILNIK IMA SVETILNO MOČ 4 DO 157 SVEČ.